

Research Paper

The Role of Sports Tourism in Spirituality

Mahbobe Abedi*¹ , Morteza Dosti²

¹. Fac. Postdoctoral student of Sports Management, Mazandaran University. (mahbobeabedi69@gmail.com)

². Associate Professor, Department of Sports Management, Faculty of Sports Sciences, Mazandaran University. (m_dostipasha@gmail.com)

10.22080/JTPD.2023.22288.3613

Received:

January 14, 2023

Accepted:

April 10, 2023

Available online:

August 6, 2023

Keywords:Sports Tourism,
Spirituality, Excellence,
Mutual Understanding,
Achieving Meaning.

Abstract

Context and Purpose: Due to the curiosity of new tourists to understand the new concepts and positive benefits and their impact on the tourists' life quality, the researcher decided to study the role of sports tourism in spirituality.

Design/methodology/approach: The research tool was Shafi'a and Sabbaghpour Azarian's (2016) modified questionnaire through which information was received online from virtual networks. The statistical population of the study was all active and inactive sports tourists and the statistical sample included 365 people. The questionnaire had acceptable face and content validity and acceptable reliability (0.89). Statistical analysis of the data of this research was done at two levels of descriptive and inferential statistics. Descriptive statistical methods were used in classifying and summarizing data and compiling graphs and tables, and for inferential analysis of data, structural equation modeling was performed using AMOS and SPSS software.

Findings: The results show that sports tourism has a significant effect on all dimensions of spirituality, including reaching meaning (0.85), achieving excellence (0.1), and mutual understanding (1.05). This study intends to reduce the purely "economic" view of tourism and pay more attention to other dimensions such as spirituality, which is a human experience for communication that is born of reason and thinking.

Conclusion: In this regard, suggestions for the development of sports tourism concerning it were presented to the dimensions of spirituality.

Originality/value: The article is the result of a post-doctoral research work in which suggestions were presented for the development of sports tourism with regard to the dimensions of spirituality.

*Corresponding Author: Mahbobe Abedi

Address: Mazandaran, Babolsar, Bostan 18.

Email: Mahbobeabedi69@gmail.com

Tel: 09117448478

Extended Abstract

1. Introduction

Man seeks knowledge, perfection, and excellence. In the meantime, travel is one of the actions that people take in search of knowledge and experience to connect with the earth, creation, and the creator of the universe and to find the meaning and concept of life. Thus, it is essential to study the role of sports tourism in spirituality.

2. Research Methodology

The present research follows a descriptive approach in terms of applied purpose and a survey in terms of data collection method. The research tool was Shafi'a and Sabbaghpour Azarian's (2016) modified questionnaire. To determine the reliability of the questionnaire, Cronbach's alpha coefficient method was used for internal consistency, using the answers of 80 people as a pilot. In general, Cronbach's alpha coefficient was calculated to be 0.89. According to the calculated alpha, the validity of the questionnaire is acceptable. The research tool was developed in two parts; the first part of the questionnaire included the demographic characteristics of the respondents (gender, marriage, age, education) and the second part consisted of 28 closed-ended questions related to spiritual factors in sports tourism, with three dimensions that include 8 questions related to the first component of achieving excellence (two sub-components, physical and mental), 6 questions related to the second component of achieving meaning (two sub-components of education and learning, reasoning and exploration), and 14 questions related to the component of mutual understanding (four sub-components of supernatural, natural, social and interpersonal) based on the

Likert 5 options (too high, high, medium, low, very low) (Table 1). The subjects of this study were all active and inactive sports tourists who participated in one of sporting events at local to international levels. The statistical sample included 384 people, who were selected according to Morgan table. The research questionnaire was sent online to the statistical community in virtual networks such as WhatsApp, Telegram, and Instagram, and 365 questionnaires were examined from the submitted questionnaires. The face and content validity of the questionnaire were confirmed by 8 professors of sports science and tourism. Statistical analysis of the data was of analytical-descriptive type which was done in two levels of descriptive and inferential statistics. Descriptive statistical methods were used in classifying and summarizing data and compiling graphs and tables, and for inferential analysis of data, structural equation modeling was performed using AMOS and SPSS software.

3. Research Findings

In achieving excellence, the path coefficient is 0.1 and according to the value of the significant probability, which is equal to 0.001 and less than 0.05, it can be concluded that this path coefficient is significant at the error level of 0.05, suggesting that sports tourism has a significant and positive effect on achieving excellence. Reaching the meaning of the path coefficient is 0.85 and according to the value of the significant probability, which is equal to 0.000 and less than 0.05, it can be concluded that this path coefficient is significant at the error level of 0.05, revealing that sports tourism in Sydney has a significant and positive impact. Mutual understanding of the path

coefficient is 1.05 and according to the value of the significant probability, which is equal to 0.013 and less than 0.05, it can be concluded that this path coefficient is significant at the error level of 0.05, in tourism. Sport has a significant and positive effect on achieving mutual understanding. Achieving spirituality has a path coefficient of 0.78 and according to the value of the significant probability, which is equal to 0.000 and less than 0.05, it can be concluded that this path coefficient is significant at the error level of 0.05, explaining that sports tourism has a significant and positive effect on achieving spirituality.

4. Conclusion

Advances in technology have led to an increase in leisure time and one of the ways to spend leisure time has been sports tourism. Because of the power of thought and reason, man is the master of creatures; so looking at phenomena is not merely "material" and has a transcendental and spiritual view of things. The researcher decided to examine the role of sports tourism in achieving spirituality. The findings of the present study indicate that sports tourism has a positive and significant effect on all dimensions of spirituality (0.78). Studies by Betla Karroubi et al. (2019), Smith et al. (2021), and Loloui et al. (2017) are somewhat consistent with the research of Shafia and Sabbaghpour Azarian (2015), which states that there is mutual meaning and understanding there. Sports tourism on physical health and self-actualization of the individual through talents provides spirituality in tourism, including all hidden dimensions, and it is obvious that individual tourists will leave as internal and external. This states that the

perception of the tourist in the environment and society takes place in the context of spirituality as the nature of human existence.

According to the research results, it is suggested that:

Tourism and Cultural Heritage Organization, tourism associations, and agencies in cooperation with the Ministry of Sports and Youth and sports delegations, design a sports tourism site to attract active and inactive sports tourists for various sports (both championship and public), especially attractive outdoor sports such as beach soccer, beach volleyball, swimming, boating, running, cycling, hiking, forest hiking, etc. in different seasons of the year.

Organizing regular public and local sports competitions in different seasons of the year with the cooperation of volunteers from students and graduates of the sports and tourism field, with the coordination of specific celebrations and rituals of each region, including rose picking season, harvest festival, Yalda, Nowruz, Mehregan, etc. should be on the agenda.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

Dr. Dosti had the initial idea of studying and writing the research and following up the initial data collection and was responsible for part of the statistical work of researching the article. Dr. Abedi was in charge of the general review and statistical analysis of data, discussion, conclusion, submission, and follow-up to the journal. Conflict of Interest.

Conflict of interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors appreciate the tourists who contributed to the present study.

علمی پژوهشی

نقش گردشگری ورزشی در معنویت

محبوبه عابدی*^۱، مرتضی دوستی^۲

۱- دانش‌آموخته پسادکتری مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران (mahbobeabedi69@gmail.com)

۲- دانشیار گروه مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی دانشگاه مازندران. (m_dostipasha@gmail.com)

10.22080/JTPD.2023.22288.3613

چکیده

زمینه و هدف: با توجه به کنجکاوی گردشگران مدرن برای درک مفاهیم جدید و فواید مثبتی که در بطن گردشگری ورزشی در تغییر نگاه صرفاً مادی و جسمانی به بعد روحانی وجود دارد و تأثیرگذاری بسیار بالایی که در کیفیت زندگی گردشگران دارد پژوهشگر بر آن شد تا به بررسی نقش گردشگری ورزشی در معنویت بپردازد.

روش‌شناسی: ابزار پژوهش، پرسش‌نامه تعدیل‌یافته شفیعاً و صباغ پور آذریان (۱۳۹۵) بوده است. جامعه آماری پژوهش کلیه گردشگران ورزشی فعال و غیرفعال بودند و تعداد نمونه آماری ۳۶۵ نفر بود. پرسش‌نامه از روایی صوری و محتوایی و پایایی (۰/۸۹) قابل قبول برخوردار بوده است. تجزیه و تحلیل آماری داده‌های این پژوهش در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی انجام شده است. از روش‌های آمار توصیفی در دسته‌بندی و خلاصه‌کردن داده‌ها، تدوین نمودار و جداول فراوانی استفاده شده است و برای تحلیل استنباطی داده‌ها از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار AMOS و SPSS انجام گردید.

یافته‌ها: گردشگری ورزشی در کلیه ابعاد معنویت شامل رسیدن به معنا (۰/۸۵)، رسیدن به تعالی (۱/۰) و درک متقابل (۱/۰۵) تأثیر معناداری دارد. **نتیجه‌گیری:** این پژوهش در نظر دارد از نگاه صرفاً اقتصادی به گردشگری کاسته شود و به سایر ابعاد نظیر معنویت که یک تجربه انسانی برای برقرار ارتباط که زاینده تعقل و تفکر است، بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

نوآوری و اصالت: مقاله حاصل کار پژوهشی در مقطع پسادکتری بوده که پیشنهاداتی برای توسعه گردشگری ورزشی با توجه به ابعاد معنویت ارائه گردید.

تاریخ دریافت:

۲۴ دی ۱۴۰۱

تاریخ پذیرش:

۲۱ فروردین ۱۴۰۲

تاریخ انتشار:

۱۵ مرداد ۱۴۰۲

کلیدواژه‌ها:

گردشگری ورزشی؛ معنویت؛ رسیدن به تعالی؛ درک متقابل؛ رسیدن به معنا

* نویسنده مسؤل: محبوبه عابدی

آدرس: مازندران، بابلسر، دانشکده علوم ورزشی دانشگاه مازندران. ایمیل: mahbobeabedi69@gmail.com

تلفن: ۰۹۱۱۷۴۴۸۴۷۸

۱ مقدمه

با توجه به زندگی‌های کسل‌کننده امروزی، گردشگری یکی از نیازهای اساسی بشر است؛ اما این نیاز بیشتر از منظر بازاریابی و اقتصادی مورد توجه قرار گرفته است. درحالی‌که در واقع دلایل رفتار گردشگران به برخی نیازهای زیست‌شناختی و نیازهای روحی بستگی دارد (Rober, 2001; Lancovar). انسان امروزی در پی معنا بخشیدن به زندگی خود بوده که چیزی فراتر از مادیات است. اگرچه مردم از پیشرفته‌ترین و مدرن‌ترین فناوری‌ها استفاده می‌کنند، اما احساس یکنواختی و نارضایتی از زندگی کنونی، آن‌ها را به سمت یافتن راهی برای خروج از بحرانی که در آن قرار گرفته‌اند، سوق می‌دهد. در این مرحله، گردشگری به عنوان مهم‌ترین صنعت برای رفع نیازهای مردم برای استراحت معنوی و همچنین استراحت فیزیکی ظاهر می‌شود. سفر برای آرزوهای معنوی یکی از جنبه‌های رایج تحرک انسان از زمان‌های قدیم بوده است. روشی که مردم به دنبال تعالی در زندگی خود هستند به‌طور قابل توجهی تغییر کرده است، سفر به یک تمرین مهم در بازار معنوی در حال گسترش تبدیل شده است (Imani Khoshkho et al, 2015).

گردشگری به‌دعنوان نیازی برای برآوردن خواسته‌های مادی و معنوی افراد در جهت انسجام اجتماعی و ایجاد تفاهم در جهان است (Moradi & Sahabi, 2011). معنویت یک مفهوم روحی و غیرمادی است و هر آنچه که بتواند روح انسان را تحت تأثیر قرار بدهد، یک عنصر معنوی به‌شمار می‌رود. از آنجایی‌که سفر و حرکت سبب بازیابی روحی و روانی انسان می‌شود. بنابراین می‌تواند بر روح انسان تأثیر گذاشته و سبب القای مبانی معنوی در روح و جان گردد. سفرهای گوناگون و نه صرفاً مذهبی، می‌تواند مصداق یک عنصر معنوی در روح و جان انسان باشد. تمامی ادیان، معنویت در سفر را باور دارند و از آن به‌عنوان نهایت دستاوردهای یک سفر یاد می‌کنند است (Imani Khoshkho et al, 2021).

باتوجه به آنچه ذکر شد، انسان به‌دنبال شناخت و در جست‌وجوی کمال و تعالی خویش است. در این میان سفر و گردشگری یکی از اقداماتی است که انسان را به یافتن معنا و مفهوم زندگی سوق می‌دهد. بنابراین جای خالی بررسی نقش گردشگری ورزشی در معنویت آشکار می‌شود.

امروزه ماشینی‌شدن و پیشرفت تکنولوژی سبب افزایش زمان اوقات فراغت شده است. یکی از اشکال گذراندن اوقات فراغت گردشگری ورزشی است. طبق تعاریف، ورزش به‌معنای انجام منظم تمرینات بدنی در جهت تقویت نیروی جسمی و روحی است (Saidnia, 2018). بنابراین از طرفی در خود مفاهیم آمده است که علاوه بر بعد جسمی به بعد روحی و معنوی تأکید دارد. از طرف دیگر فطرت انسان مایه امتیاز نوع بشر از سایر موجودات بوده و مثبت و خوب معرفی شده است. نکته مهم این است که انسان دقیقاً به اقتضای همین فطرت، خواهان کمال و سعادت و تعالی شمرده می‌شود و اخلاق فاضله را در خویش محقق می‌کند و لذا تکامل این موجود کمال‌طلب در راستای چنین فطرتی جریان می‌یابد (Vakili & Maleki, 2018, p.113). بنابراین انسان فطرتاً جست‌وجوگر و کمال‌گرا و به دنبال معنویات است. در اسلام و بسیاری از احادیث در زمینه سیر و سیاحت بسیار روایت آمده است. به‌طور مثال در سیزده آیه شریفه قرآن در زمینه جهان‌گردی، سیر و سیاحت و زمین‌گردی آمده است. همچنین از انسان‌ها خواسته شده تا در زمین جست‌وجو کنند و از سرگذشتشان عبرت بگیرند (Kazemi, 2006).

همچنین اکثر نگاه‌ها به گردشگری ورزشی، نگاه مادی بوده است که گردشگری ورزشی را به عنوان ابزاری برای رسیدن به منافع مادی و اقتصادی می‌دانند. در واقع توجه به گردشگری ورزشی به‌عنوان ابزاری برای کسب سود، سبب شده است که از توجه به بعد معنوی آن غفلت شود. نگاه‌ها به معنویت در گردشگری ورزشی صرفاً به بخش رسیدن به آرامش و آسایش جسمی خلاصه شده

مهم به صورت کلی در مورد ارتباط گردشگری معنوی که بیشتر جنبه مذهبی و دینی داشته یا تعداد محدودی در مورد گردشگری و معنویت بوده است و پژوهشی که به صورت خاص در زمینه گردشگری ورزشی و معنویت که در پیشینه ورزش کشور ایران نیز اصل پهلوانی و جوانمردی در کنار قهرمانی که با جنبه روحانی مرتبط است، صورت نگرفته است و نیازمند توجه بیشتر است. سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که آیا گردشگری ورزشی در معنویت نقش دارد؟

۲ ادبیات پژوهش

امروزه نیاز افراد از سفر، بهبود و سلامت مادی و معنوی و ارتقای شخصیت است. به بیان ساده گردشگران مدرن نیاز به سفری دارند که منجر به رشد شخصیتی آنان گردد و تجربیات آنان را عمق بخشد و حس معنوی و روحانشان را التیام بخشد (p71,2018, Ambrož & Ovsenik).

امروز گردشگران افرادی آگاه و باتدبیرتر از گذشته‌اند و اهدافی متفاوتتر از گردشگر سنتی گذشته دارند. گردشگر در دنیای مدرن فردی باتجربه است که از طریق تماس با طبیعت به دنبال کسب آرامش و رسیدن به معنایی فراتر از بعد مادی و عینی، کشف حقایق هستی، درک عالم بالا است. (2018, Hsu et al).

گردشگر در سفر به دنبال کشف خود و تعالی روح است یا به دنبال ایجاد ارتباط روحانی دوباره با طبیعت و محیط پیرامون در جهت درک هستی است (وست، ۱، ۲۰۰۵). از آنجاکه شخص در سفر، فراغت‌خاطر بیشتری دارد؛ احتمال جداشدن به تعلقات و روزمرگی‌ها و تفکر و تأمل در مورد خالق خویش بیشتر است (2015, Imani Khoshkho et al).

صنعت گردشگری، در هرج و مرج و زندگی‌های خسته‌کننده امروزی به‌عنوان یک روزنه در جهت

است. اگرچه این عوامل نیز از نتایج مثبت معنویت هستند ولی در هیچ مطالعه‌ای خود معنویت به‌عنوان هدف در نظر گرفته نشده است؛ چراکه ما در ادبیات ورزشی، روح پهلوانی و جوانمردی و اخلاق را داریم و از اهداف گردشگری تحول و رسیدن به تعالی بوده است. در بسیاری از پژوهش‌ها معنویت را ابزاری برای یک تغییر می‌دانند. حال آنکه خود معنویت می‌تواند منشأ تحولات و به‌عنوان یک نتیجه باشد. به عنوان نمونه، ممکن است در یک رویداد گردشگری ورزشی، شرایطی به وجود آید که منجر به معنویت شود یا تأثیرات برنامه‌های گردشگری آن در درک معنوی گردشگر تأثیرگذار باشد و دستیابی به معنویت را یک هدف نهایی در نظر بگیرد. به نظر می‌رسد که تعاریف متعدد در ارتباط با معنویت که بیش‌تر به جنبه مادی و مذهبی آن پرداخته است، باعث شده که مطالعات رشته‌ها و گروه‌های مختلف اجتماعی، برداشتهای متفاوتی داشته باشد.

پژوهشگرانی در پاسخ به این پرسش که گردشگری ورزشی چه نقشی در معنویت دارد و اینکه چرا پرداختن به آن، تبدیل به موضوعی بااهمیت شده است، باید گفت که با توجه به فواید مثبتی که در بطن گردشگری ورزشی در تغییر نگاه صرفاً مادی و جسمانی وجود دارد و تأثیرگذاری بسیار بالایی که در کیفیت زندگی گردشگران دارد. همچنین با درک تأثیرگذاری گردشگری ورزشی در معنویت می‌توان در توسعه و پیشرفت هرچه بیشتر این مهم اقدام نمود (2017, Shafia & Sabaghpour).

بنابراین ورود معنویت به گردشگری ورزشی را می‌توان به بعد بخشی و ارتقای سطح تجربه گردشگران و در نتیجه بهبود زندگی بشری مرتبط دانست. با توجه به خصوصیات گردشگر مدرن و تلفیق گردشگری ورزشی با مفاهیم معنوی، بیش‌تر از پیش، قابل پذیرش و نیازمند بررسی است که با توجه به بررسی‌های صورت‌گرفته توسط محقق، این

رفع خستگی و تجدید تقوا محسوب می‌شود. تماشای طبیعت، مخصوصاً اگر با تدبر در علم و قدرت و هنر آفریننده و نحوه آفرینش همراه باشد، با روان آشوب و اضطراب‌زده انسان امروزی معجزه‌ها خواهد کرد. آشنایی با فرهنگ و میراث ملل که از دیگر دست‌آوردهای گردشگری است، نیز برای آرامش روانی، افزایش تجربه و دانایی انسان نقش ارزنده‌ای دارد. گردشگری برای معنویت خواهان جهان، بستری فراهم می‌کند که با استفاده از آن به آرامش همراه با معنویت می‌رسند (Peyman, 2015).

انسان جست‌وجوگر در مسیر حیات خویش به دنبال شناخت است و این شناخت بیرونی و درونی است. در شناخت بیرونی به جست‌وجو در طبیعت و سفر و در شناخت درونی به جست‌وجو در خود می‌پردازد و هدفش رسیدن به وحدت وجود و ذات هستی است (Bayat & Baher, 2015). گردشگری تمامی فعالیت‌های گردشگران را از ابتدا تا انتهای سفر شامل می‌شود. سفرها می‌توانند با هدف کسب لذت، آرامش، تجارت یا یادگیری باشد. درواقع سفر برخاسته از ارزش‌ها، باورها و فرهنگ گردشگر است. گردشگری که همراه با دیدن طبیعت و آثار باستانی گذشته باشد در افزایش شناخت و معرفت موثر است که خود سبب تغییری بر پایه ارزش‌ها و بندگی خداوند توأم با معنویت است (Peyman, 2015).

معنویت پدیده‌ای جهان‌شمول است و در رأس سلسله مراتب نیازهای آبرهام مازلو قرار دارند. ویژگی‌ای که به زندگی انسان معنا می‌بخشد. همچنین موجب ارتباط انسان و خالق عالم هستی می‌شود (Hassani & Bastenegar, 2015).

معنویت خواهی و دین‌داری به‌نوعی با فطرت و سرشت انسان عجین بوده است. عصر جدید با تمام پیشرفت‌های صنعتی و علمی‌اش همچنان توأم با دغدغه‌های تازه‌ای برای بشر بوده است که گردشگری به‌نوعی یکی از راهکارهایی برای گذر از این نگرانی‌های حاصل از صنعتی شدن بوده که تجربه آرامش و نشاط روح و روان زندگی روزمره را برای آدمی فراهم می‌کند. در فرهنگ اسلامی برخی از سفرها معنوی است؛ اما برخی دیگر را می‌شود با

معنویت نقش مهمی در مسؤولیت اجتماعی شرکت‌ها دارد. یعنی به‌عنوان عنصر اصلی بسترهای گسترده اجتماعی و فرهنگی برای ایجاد یک محیط بیرونی مساعد برای مسؤولیت اجتماعی شرکت‌ها است. درواقع پیوندهای چند لایه قوی بین معنویت و مسؤولیت اجتماعی شرکت‌ها و پیامدهای مقصد گردشگری در فرهنگ‌های معنویت‌گرا ایجاد می‌کند (Rahmawati, 2019). انسان دارای ابعاد مختلفی است که معنویت یکی از ابعاد آن می‌باشد. بُعدی که حس یکپارچگی انسان را با عالم هستی نمایان می‌کند. درواقع این نوع احساسات به آدمی معرفت می‌دهد و از بعد مادی و دنیوی خارج می‌کند و به زندگی معنا می‌بخشد (Ghobarit, 2009).

سفر منجر به شکل‌گیری و ارتقای هوش معنوی می‌شود و در نتیجه ادراک معنویت فرد را ارتقا خواهد بخشید (Khoshe Bast et al, 2014).

۲،۱ معنویت

تعاریف بسیاری از معنویت وجود دارد، ولی به این علت که به بعد معنوی و روحانی انسان مرتبط می‌شود، تعریف آن بسیار دشوار است. تعاریف زیادی پیرامون معانی معنویت دیده می‌شود که در ادامه به آن خواهیم پرداخت. هیچ مفهوم منحصربه‌فردی مورد توافق معنویت وجود ندارد. ابعاد و خصوصیات آن بستگی به رویکرد استفاده شده دارد. معنویت در مطالعات مدیریت از سه منظر اصلی ظاهر می‌شود: معنویت فردی، معنویت در محیط کار و معنویت سازمانی. همچنین معنویت را می‌توان از منظر مذهبی در نظر گرفت (, 2020)

گسستن بندهایی می‌گردد که عامل رکورد و توقف است. از مهم‌ترین علت‌های آن، گسترش و تحرک جهان‌بینی انسان می‌باشد، یعنی جهان‌بینی یک گردشگر، هم وسیع می‌شود و هم متحرک و در مقابل کسی که بی‌حرکت و راکد است، جهان‌بینی‌اش نیز تنگ و راکد خواهد بود و ساختن یک تمدن، از یک بینش بسته ممکن نیست. بنابراین توجه به محصول گردشگری باید به شیوه‌ای باشد که نیاز او را در زندگی درونی و بیرونی به‌شکلی فراهم نماید که مدام بین این دو در حرکت باشد (Gheymati, 2015).

۲٫۲ ارتباط گردشگری ورزشی و معنویت

طبق دیدگاه گیپسون، گردشگری ورزشی سه نوع است و سه رفتار عمده را در برمی‌گیرد: ۱- شرکت‌کردن در فعالیت‌های ورزشی (گردشگر ورزشی فعال) ۲- تماشا کردن فعالیت‌های ورزشی (گردشگری ورزشی رویداد یا غیرفعال) ۳- بازدید کردن از جذابیت‌های معروف مرتبط با ورزش نظیر: بازدید از شخصیت‌های ورزشی، ورزشگاه‌های مهم، موزه‌های ورزشی و... (گردشگری خاطرات ورزشی)، (Gibson, 2005). علی‌رغم وجود انواع مختلفی از گردشگری ورزشی، اکثر مطالعات، گردشگری ورزشی را از بعد مادی و جوانب ظاهری مورد بررسی قرار داده‌اند و به مهم‌ترین ویژگی آن، یعنی معنویت کمتر توجه شده است. شاید بتوان گفت مهم‌ترین بعد گردشگری ورزشی، بعد غیرمادی و معنوی آن است که مورد بررسی دقیق و عمیق قرار نگرفته است. شاید همین نگاه ظاهری این باشد که صرفاً معنویت را به موضوعات دینی مرتبط می‌دانند. درحالی‌که در تعاریف، گردشگری یعنی حرکت از یک نقطه به نقطه‌ای دیگر و بازگشت به آن، طی یک فرآیند است. گردشگری نه فقط یک حرکت فیزیکی بلکه مرتبط با تجربیات افراد قبل از سفر، در شروع و حین سفر، در مقصد و برگشت به نقطه ابتدای سفر است. بنابراین گردشگری و سفر در رسیدن افراد به

معنویت که نتیجه ارتباط درونی با امور متعالی برخاسته از بینش دینی، یافتن نگرش الهی به هستی و زندگی توأم با بندگی خدا است، همراه کرد (2016, Ali Shah & Seyed Hedayat).

همچنین در ادیان مختلف، معنویت را روشی موثر در ایجاد انگیزه سفر و تنوع و انتقال می‌دانند (2015, Jahanian et al).

دین و معنویت به‌عنوان عنصر کلیدی زندگی انسان در سفر و گردشگری است. حتی سفری که ماهیت زیارتی نداشته باشد نیز می‌تواند توأم با معنویت نتایج معنوی باشند. به‌طور کلی می‌توان گفت ادیان مختلف به معنویت در سفر اعتقاد دارند و آن را نهایت دستاورد یک سفر می‌دانند (2015, Imani Khoshkho et al). انسان موجودی کمال‌گرا و به دنبال شناخت است و سفر مبتنی بر حرکت، بستر تحقق معناگرایی انسان را فراهم نموده است. گردشگر در راستای شناخت جهان پیرامون و نیروی درونی معنوی که وی را به شناخت هرچه بیشتر تاریخ، پیشینه فرهنگ و هنر انسان‌ها سوق می‌دهد، به شناخت خالق این استعدادها و خلق اثر هنری دست می‌یابد (2018, Imani Khoshkhoo & farahani).

جست‌وجو و کسب معنا در زندگی و رسیدن به کمال، انگیزه اولیه آفرینش بشر بوده است. هنگامی که احساس خلأ انسان را در بر می‌گیرد، بحران اصلی نبود معنویت است. انسان امروز در پی معنابخشی به زندگی و جست‌وجوی چیزی افزون بر مادیات است چراکه با در دست داشتن تکنولوژی پیشرفته و مدرن، باز نارضایتی از زندگی و احساس روزمرگی او را در پی کشف علت و راه برون‌رفت از بحران برمی‌انگیزاند (Khoshe Bast, 2014).

همچنین گردشگری و سفر به‌عنوان نیازی درونی و از اهداف آفرینش است، سفر و گردشگری، هم در زندگی بیرونی و عینی یک عامل اقتصادی، اعتقادی، فکری و سیاسی است و هم در زندگی درونی و باطنی انسان که در حال حرکت دائمیست، موجبات

از سفر به این نتیجه رسیدند که درک گردشگر فرهنگی در همه حواس انسان در بستر معنویت صورت می‌گیرد. درک معنوی گردشگر فرهنگی سبب ایجاد شور و شغف درونی، احساس آرامش، بازگشت به خویشتن و اتصال با خالق عالم هستی می‌شود. همچنین کولزا^۱ (۱۹۹۱) معنویت را این طور معنا می‌کند که افراد با کسب تجربیات معنوی به سؤالات زندگی خود پاسخ می‌دهند؛ بنابراین با وجود این معانی از معنویت، زمینه تغییر زندگی افراد را به دنبال خواهد داشت. فهم معنی درست از معنویت که به دنبال برقراری ارتباط و کشف کردن است با مقوله‌هایی چون سیال و گردشگری معنا می‌یابد.

وقتی معنویت و گردشگری در کنار هم به کار می‌رود، در واقع ارتباطی بین این دو مقوله معنویت و گردشگری شکل می‌گیرد. مؤلفه‌های معنویت نظیر اخلاق، دین، سلامت، روحیه در ارتباط با گردشگری و مفاهیم غیرمادی فرهنگ، تاریخ، محیط زیست، محیط انسان‌ساز و... امکان اتصال این ارتباط را فراهم می‌کند. گردشگری را با نگاه سطحی شاید صرفاً به خوش‌گذرانی، خوردن، آشامیدن، وسیله خوب سفر معنا شود. در صورتی که گردشگری معانی عمیق متفاوتی نظیر آسایش، به درک رسیدن، به فکر واداشته شدن، متحول شدن را دارد. بنابراین مفاهیم معنوی که می‌تواند گردشگری را از حالت صرفاً جسمانی خارج کند و به بستری معنوی تغییر دهد و به مفاهیمی نظیر نیت گردشگر در اقدام به سفر، آمادگی گردشگر برای دریافت مفاهیم و تعمق روی آن‌ها، وجود همراهان و کمک‌رسان‌های معنوی و نیازهای فردی و جمعی برای دریافت مضامین غیرمادی را در برگیرد (Luluui, 2017).

بتلا کروی^۲ و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی بیان کردند که سازمان‌های ورزشی به طور فزاینده‌ای در جست‌وجوی مکان‌های جدیدی هستند که نه تنها ورزشکاران را، بلکه تماشاگران و همراهان آن را نیز جذب می‌کند. مسابقات در پارک‌های طبیعی مزایای بیشتری را برای انجام ورزش در فضایی منحصربه-

سوی معنویت و جست‌وجوی معنا سوق می‌دهد (broz & Ovsenik, 2011).

در تعاریف ورزش را تربیت جسم برای به تعالی رسیدن روح تفسیر شده است (Razavi, 2005). در تاریخ کهن به اخلاق و معنویت در ورزش بسیار اهمیت داده شده است. ایران از زمان‌های گذشته به‌ویژه بعد از پذیرش اسلام از تأثیرات معنویت و اخلاق در زندگی بشر یاد کرده است. همچنین در تاریخ فرهنگی ورزش ایرانی به‌طور مثال در ورزش‌های باستانی زورخانه‌ای ایران بسیار از صفات عالی انسانی زینده اخلاق پهلوانی، جوانمردی، ایمان، اخلاص، راست‌گویی، پاکی آمده است (Nedayi & Alavi, 2008).

معنویت در گردشگری می‌تواند در همه انواع گردشگری نمود پیدا کند و صرفاً به نوع خاصی از گردشگری دینی و مذهبی مربوط نمی‌باشد؛ زیرا معنویت در همه سطوح زندگی انسان تأثیرات جسمی و روحی زیادی دارد. همچنین در پیشینه فارسی، مفهوم معنویت بیشتر مرتبط با دین و مذهب دانستند، ولی در سایر پیشینه‌ها بیشتر مرتبط با مباحث آرامش جسم، سلامتی، روش‌های ایجاد تمرکز است (Shafia & Sabaghpour, 2017). نقش گردشگری ورزشی در معنویت، مهم‌ترین و ژرف‌ترین تأثیر و کارکرد گردشگری ورزشی تلقی می‌شود. این بدان معناست که جوانب معنوی گردشگری ورزشی و تأثیرات آن بر روح و روان انسان ضروری است که مورد مطالعه قرار گیرد.

۲،۳ پیشینه پژوهش

پژوهش‌های متعددی در زمینه معنویت و گردشگری صورت گرفته است که در ادامه به آن اشاره شده است.

ایمانی خوشخو و فراهانی (۱۳۹۷) در پژوهش خود در ارتباط با ادراک معنویت گردشگران فرهنگی

²-Botella-Carrubi

¹-Coles

صحبت از "معنویت" ممکن است کاملاً مطمئن نباشیم که واقعاً در مورد چه چیزی صحبت می‌کنیم. به‌طور خاص یکی از مشکلات مطالعه معنویت مربوط به معناشناسی و اصطلاحات فازی مانند روح معنویت است که در دسته‌بندی‌های یکسان فضای داخلی، آگاهی، ادراک از خود، قصد، کیفیت یا ذهنیت قرار نمی‌گیرند.

در گردشگری معنویت مفهومی چندبعدی دارد. شامل: راه رسیدن به معنا، تعالی و درک متقابل است. ۱- رسیدن به تعالی می‌تواند به‌صورت روحانی و جسمانی باشد که صرفاً مربوط به جنبه‌های مذهبی و دینی نیست. ۲- رسیدن به معنا از طریق تفکر و پندآموزی حاصل از تجربیات گردشگران است. ۳- همچنین سومین بعد درک متقابل است که با توجه به ارتباط چندگانه بین گردشگر با طبیعت، اجتماع، فرد و زوایای فراطبیعی ایجاد می‌شود، درک صحیح مضامین خاص و حتی عادی؛ اما قابل تأمل سبب معنویت می‌شود. طبق گفته شفیعا و صباغ‌پور (۱۳۹۵) هرگونه گردشگری قابلیت‌های معنوی رسیدن به تعالی، معنا و درک متقابل را دارد. البته نیازمند بررسی و تحلیل نیز می‌باشد. گردشگری ورزشی زمینه تقویت قوای جسمی و روحی می‌باشد؛ بنابراین معنویت در گردشگری، شامل تمام ابعاد آشکار و نهانی است که در فرد گردشگر به‌صورت درونی و بیرونی بر جای می‌گذارد. حتی احساس رضایت درونی و لذتی را که در یک سفر به دست می‌آید، می‌توان بخشی از معنویت به‌دست‌آمده از آن گردشگری دانست Shafia & Sabaghpour, (2017).

در بررسی تحقیقات پیشین، رسیدن به تعالی، رسیدن به معنا و رسیدن به درک متقابل را ابعاد اصلی این مفهوم شناسایی کرده است که از جنبه‌های طبیعی، فراطبیعی، اجتماعی، فردی شایان بررسی است. ما به دنبال آن هستیم که در کنار اهداف اولیه گردشگری ورزشی، مفاهیم مرتبط با

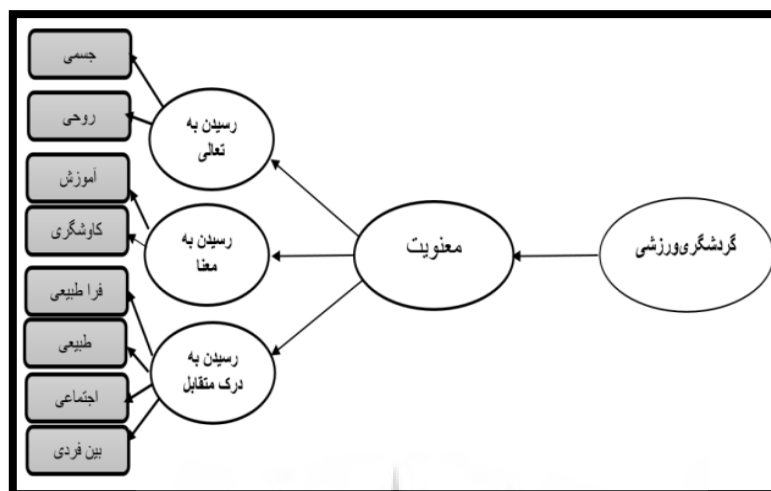
فرد، معمولاً منتقل‌کننده سادگی، هوای خالص همراه با آرامش، فراهم می‌کند. برگزاری یک مسابقه کوهستانی در یک پارک طبیعی دلالت بر برخی مسائل دارد. این مناطق دارای غنای زیست محیطی زیادی هستند که باید از آن‌ها محافظت شود. پارک‌های طبیعی مکان‌های تفریحی فردی هستند. در پدیده دویدن، نوع جدیدی از مسابقه کوهستانی ظاهر شده است، به نام پیاده‌روی زیارت که در آن ورزشکاران مسیرهای اجدادی را طی می‌کنند. بنابراین در مسیرهای زیارتی، تمرینات ورزشی را با معنویت ترکیب می‌کنند، به نحوی که منافع متقابل ایجاد کنند. همچنین اسمیت^۱ و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی بیان کردند که معنویت و تندرستی بدون شک به طور جدایی‌ناپذیری با هم ارتباط دارند. سلامتی را می‌توان راهی برای دستیابی به رفاه تعریف کرد، مسیری که شامل سلامت جسمی و روحی، مسؤلیت‌پذیری خود، هماهنگی اجتماعی، حساسیت محیطی، رشد فکری، بهزیستی احساسی و رضایت شغلی است درحالی‌که معنویت "شامل تجربه یگانگی با طبیعت و زیبایی و احساس پیوند با خویشتن و دیگران، قدرت برتر یا واقعیت بزرگ‌تر، توجه و تعهد به چیزی بزرگ‌تر از خود است." سفر به عنوان راهی برای تقویت و دگرگونی خودسازی فردی و حتی تغییر دیدگاه‌های جهان در نظر گرفته شده است. نقش مقاصد یا مکان‌ها در ایجاد تجربیات معنوی و سلامتی تا حدودی نقش مبهمی در گردشگری معنوی و تندرستی ایفا می‌کند؛ زیرا سفر داخلی اغلب بیشتر از هر محیط خارجی مورد تأکید قرار می‌گیرد. همچنین گرونک^۲ و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی روی حرکات موزون و فعالیت بدنی و معنویت بیان کردند که گنجاندن نمادها و معانی مذهبی در حرکات، باعث تقویت معنویت درونی عمیق‌تر می‌شود. مشکل اصلی در مورد معنویت این است که این یک حالت درونی عمیقاً ذهنی است، ذاتاً نامحسوس است و بنابراین اندازه‌گیری آن دشوار است. این بدان معناست که با

²-Gronck

³-smith

معنویت، فطرت و سرشت انسانی نیز مورد توجه قرار گیرد (شکل ۱).

شکل شماره یک- مدل مفهومی پژوهش

آزمودنی‌های این پژوهش کلیه گردشگران ورزشی فعال و غیرفعال که در یکی از رویدادهای ورزشی در سطوح محلی تا بین‌المللی شرکت داشتند. با رجوع به جدول مورگان تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شد. پرسش‌نامه پژوهش به صورت برخط در شبکه‌های مجازی از قبیل واتساب، تلگرام و اینستاگرام برای جامعه آماری ارسال شد و از پرسش‌نامه‌های ارسال‌شده، تعداد ۳۶۵ پرسش‌نامه مورد بررسی قرار گرفت. اعتبار صوری و روایی محتوایی پرسش‌نامه توسط ۸ نفر از اساتید علوم ورزشی و گردشگری تأیید و از روش تحلیلی توصیفی جهت تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در آمار توصیفی، خلاصه و دسته‌بندی کردن داده‌ها، تدوین نمودار و جداول فراوانی استفاده شده است و در آمار استنباطی از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار AMOS و SPSS انجام گردید.

۳ روش‌شناسی تحقیق

روش پژوهش حاضر از منظر هدف کاربردی، با رویکرد توصیفی و از نظر شیوه گردآوری اطلاعات، پیمایشی می‌باشد. ابزار پژوهش پرسش‌نامه تعدیل-یافته شفیع‌ا و صباغ پور آذریان (۱۳۹۵) بوده است. از ضریب آلفای کرونباخ برای تعیین پایایی پرسش‌نامه که همسانی درونی با استفاده از پاسخ‌های ۸۰ نفر به صورت پایلوت استفاده گردید. به‌طورکلی ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ محاسبه گردید. با توجه به آلفای محاسبه‌شده، اعتبار پرسش‌نامه در حد قابل قبولی قرار دارد. ابزار پژوهش در دو بخش تدوین شده است، بخش اول پرسش‌نامه شامل ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان (جنس، تأهل، سن، تحصیلات) بوده است. سؤال مربوط به مؤلفه دوم رسیدن به معنا (دو زیر مؤلفه آموزش و پندآموزی، تعقل و کاوش) و ۱۴ سؤال مربوط به مؤلفه درک متقابل (چهار زیر مؤلفه فراطبیعی، طبیعی، اجتماعی و بین فردی) بوده است که بر اساس طیف ۵گزینه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم) تنظیم شده است (جدول ۱).

جدول شماره یک- ابعاد مربوط به سؤالات پرسشنامه نقش گردشگری ورزشی در معنویت

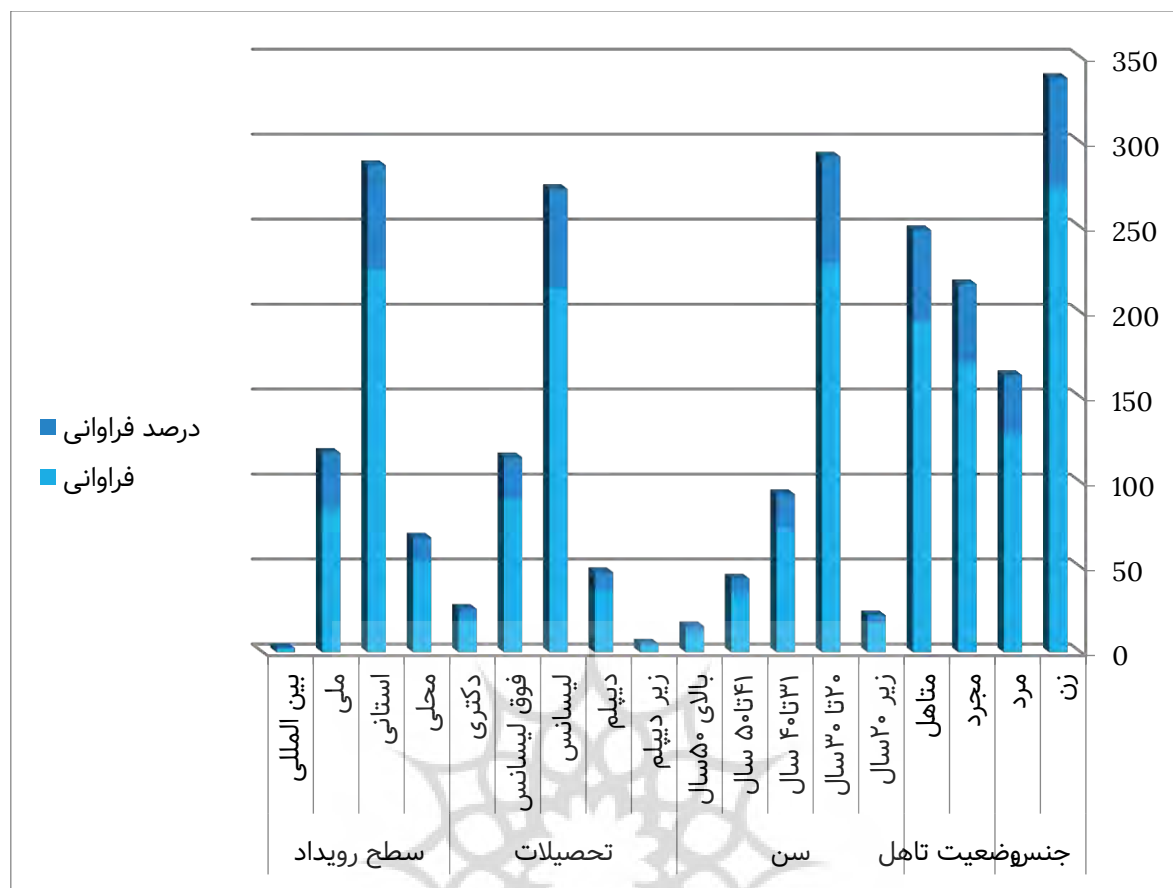
مفهوم	ابعاد	سؤال	مؤلفه‌ها	زیر مؤلفه‌ها
نقش گردشگری ورزشی در معنویت	رسیدن به تعالی	۴-۱	روحی	عزت نفس
				خودشکوفایی
				خودشناسی
		۸-۵	جسمی	افکار مثبت
				آرامش
				سلامت جسمی
	رسیدن به معنا	۱۲-۹	آموزش و پندآموزی	امنیت
				کیفیت تجربه
				دستیابی به آگاهی
		۱۴-۱۳	تعقل و کاوش	درک تفاوت‌ها
				تغییر نگرش
				درک ارزش‌های مقدس
درک متقابل	۱۹-۱۵	فراطبیعی	هویت‌یابی	
			درک فرهنگی	
	۲۱-۲۰	طبیعی	حقیقت پدیده‌ها	
			فلسفه خلقت و حوادث	
	۲۶-۲۲	اجتماعی	دین و اعتقادات دینی	
			مذهب	
			زیارت و برقراری ارتباط فراحسی	
			هماهنگی و نظم	
			وحدت با طبیعت	
			ارتباطات متقابل	
۲۸-۲۷	بین فردی	سبک زندگی		
		کیفیت زندگی		
		فرهنگی		
		ارزش‌های اخلاقی		
				ارتباط موثر
				مفاهیم جدید

۴ یافته‌ها و بحث

بیشتر آزمودنی‌ها در گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سال (۶۲,۷٪) قرار داشتند. همچنین بیشتر آزمودنی‌های پژوهش دارای تحصیلات لیسانس (۵۸,۶٪) و سابقه شرکت در سطح رویداد استانی (۶۱,۶٪) را داشتند.

همان طور که شکل (۲) نشان می‌دهد، بیشتر آزمودنی‌های پژوهش زن (۶۴,۹٪) و متأهل (۵۳,۴٪)،

شکل شماره دو- نتایج آمار توصیفی پژوهش

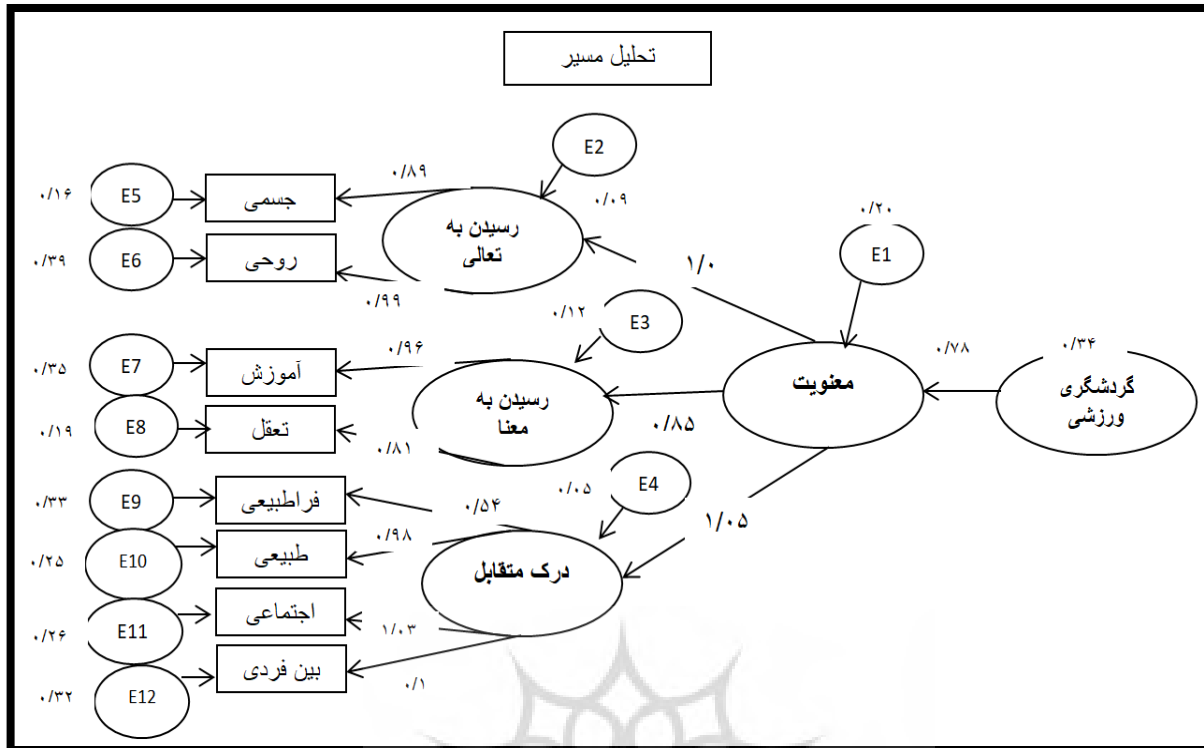

۴٫۱ بررسی شاخص‌های برازش مدل

در مدل‌سازی معادلات ساختاری هدف اولیه، پیدا کردن یک مدل نظری است که هم از لحاظ آماری و هم از لحاظ کاربردی معنادار باشد که در ابتدا شاخص‌های نیکویی برازش مطلق و نسبی آوردیم. چنانچه این شاخص‌های توصیفی نیکویی برازش نسبی و مطلق بزرگ‌تر یا مساوی ۰٫۵ باشند، مناسب مدل می‌باشند. در پژوهش حاضر، اثر مستقیم و اکلی عوامل مؤثر بر رغبت گردشگران از روش تحلیل مسیر استفاده شد. در این مدل گردشگری ورزشی به عنوان متغیرهای برونزا و فاکتور معنویت و ابعاد رسیدن به تعالی، رسیدن به

معنا و درک متقابل به عنوان متغیر درونزا بوده است. به دلیل عدم توافق عمومی میان متخصصان برای انتخاب بهترین شاخص برازش مدل پژوهشگر برآن شد که ترکیبی از شاخص‌ها در مدلیابی معادلات گزارش کند. بنابراین در پژوهش حاضر از میان شاخص‌های برازندگی مطلق، شاخص‌های نسبت خي دو به درجه آزادی (χ^2 / df)، از بین شاخص‌های برازندگی تطبیقی، و شاخص ریشه میانگین مجذور برآورد تقریب (RMSEA)، شاخص برازش هنجار شده (NFI) و همچنین شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) مورد استفاده قرار گرفت (شکل ۳).

شکل شماره ۳- شاخص‌های برازندگی مدل

CMIN	PV	RMSEA	CMIN/DF	NFI	CF
۳/۷۲	۰/۰۰۰	۰/۰۷۸	۳/۷۱	۰/۹۸	۰/۹۸

همان طور که در شکل (۳) مشاهده می‌شود کلیه مسیرها از نظر آماری معنی‌دار بوده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

جدول شماره دو- اثرات مسیر متغیرهای اصلی پژوهش

متغیر	ضریب مسیر	آماره آزمون	معنا داری	نتیجه
گردشگری ورزشی-> رسیدن به تعالی	۱/۰	۲/۴۳	۰/۰۰۱	تأیید
گردشگری ورزشی-> رسیدن به معنا	۰/۸۵	۵/۰۹	۰/۰۰۰	تأیید
گردشگری ورزشی-> درک متقابل	۱/۰۵	۴/۴۳	۰/۰۱۳	تأیید
گردشگری ورزشی-> رسیدن به معنویت	۰/۷۸	۲/۲۴	۰/۰۰۰	تأیید

۵ نتیجه‌گیری

پیشرفت تکنولوژی سبب شده است که زمان اوقات فراغت افزایش یابد. یکی از انواع روش‌های گذراندن اوقات فراغت گردشگری ورزشی بوده است. انسان به خاطر داشتن قدرت تفکر و تعقل، اشرف مخلوقات است. بنابراین نگاه انسان به پدیده‌ها، صرفاً مادی نبوده و نگاهی فراتر و معنوی به امور داشته است. با توجه به اینکه فطرت انسان کمال‌گرا و جست‌وجوگر و به دنبال کشف حقایق و رسیدن به سعادت و تعالی است. محقق بر آن شد؛ نقش گردشگری ورزشی در رسیدن به معنویت را مورد بررسی قرار دهد. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که گردشگری ورزشی در کلیه ابعاد معنویت (۰/۷۸) تأثیر مثبت و معناداری دارد. پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های بتلا کروی و همکاران (۲۰۱۹)، اسمیت و همکاران (۲۰۲۱)، لولویی و همکاران (۱۳۹۶) تا حدودی هم‌خوانی دارد. همچنین با پژوهش شفیعا و صباغ‌پور آذریان (۱۳۹۵) که بیان می‌کند هر گردشگری می‌تواند قابلیت‌های معنوی رسیدن به تعالی، رسیدن به معنا و درک متقابل را داشته باشد. گردشگری ورزشی زمینه‌ساز سلامت جسمی و روحی و بروز استعدادهای افراد می‌شود؛ بنابراین معنویت در گردشگری، شامل تمام ابعاد آشکاری و نهانی است که در فرد گردشگر به صورت درونی و بیرونی نمود می‌یابد. حتی احساس رضایت درونی و لذتی را که در سفر درک می‌شود، می‌توان بخشی از معنویت حاصل از گردشگری دانست؛ هم‌خوانی دارد. همچنین تا حدودی با پژوهش ایمانی خوشخو و همکاران (۱۳۹۷) که بیان می‌کند ادراک

همان طور که در جدول (۲) مشاهده می‌شود. در رسیدن به تعالی ضریب مسیر ۱/۰ است و همچنین با توجه اینکه احتمال معنی‌داری برابر ۰/۰۰۱ شده است که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنی‌دار است؛ یعنی گردشگری ورزشی در رسیدن به تعالی تأثیر معنادار و مثبتی دارد. رسیدن به معنا ضریب مسیر ۰/۸۵ است و با توجه به مقدار احتمال معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ شده است که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنی‌دار بوده است؛ یعنی گردشگری ورزشی در رسیدن به معنا تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد. درک متقابل ضریب مسیر ۱/۰۵ است و با توجه به مقدار احتمال معناداری که برابر ۰/۰۱۳ شده است که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنی‌دار است؛ یعنی گردشگری ورزشی در رسیدن به درک متقابل تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد. رسیدن به معنویت ضریب مسیر ۰/۷۸ است و با توجه به مقدار احتمال معناداری برابر ۰/۰۰۰ شده است که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنی‌دار است؛ یعنی گردشگری ورزشی در رسیدن به معنویت تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد.

گردشگر در اجتماع از معنویت از وجود فطری انسان نشأت می‌گیرد، تاحدودی هم‌خوانی دارد.

گردشگری ورزشی در رسیدن به درک متقابل (۱/۰۵) و در چهار بعد فراطبیعی (۰/۵۴)، طبیعی (۰/۹۸)، اجتماعی (۱/۰۳)، بین فردی (۰/۱) تأثیر مثبت و معناداری دارد. همان‌طور که از ضرایب پیداست، گردشگری ورزشی در بعد اجتماعی بیشترین تأثیر را دارد. انسان ذاتاً اجتماعی است و تمایل به برقراری ارتباط با دیگران و آشناسدن به فرهنگ و آداب و رسوم مختلف دارد. به دنبال این است که با تغییر سبک زندگی به کیفیت زندگی ایده‌آل برسد. در واقع گردشگری ورزشی جایی که افراد از ملیت‌های متفاوت، با دین و مذهب و ارزش‌های اخلاقی متفاوت به دنبال برقراری ارتباط مؤثر با دیگران، به دنبال درک مفاهیم جدید هستند. هر گردشگری قابلیت دستیابی به مفاهیم معنوی را داراست و این موضوع فقط به گردشگری مذهبی مربوط نمی‌شود.

گردشگری ورزشی در رسیدن به تعالی (۱/۰) در دو بعد جسمی (۰/۸۹) و روحی (۰/۹۹) تأثیر مثبت و معناداری دارد. با توجه به ضریب تأثیر رسیدن به دو بعد تعالی، نشان می‌دهد که گردشگری ورزشی در رسیدن به بعد روحی بالاتر از رسیدن به بعد جسمی تأثیر دارد. رسیدن به تعالی فقط توجه به جنبه دینی و مذهبی نیست؛ بلکه برای رسیدن به تعالی در واقع همان طور که آبرهام مازلو در سلسله مراتب نیازهایش در مرحله اول توجه به جسم و نیازهای فیزیولوژیک مطرح کرده و در مرحله آخر، خودشکوفایی را مطرح کرده است. هر کس تاحدودی بعد از تأمین نیازهای سطوح اولیه یعنی همان خوراک، پوشاک و مسکن؛ نیاز رسیدن به تعالی و توجه به جنبه روحانی را مد نظر قرار می‌دهد. در گردشگری ورزشی هم چه فرد به عنوان ورزشکار (گردشگر فعال) یا تماشاگر رویداد یا اماکن معروف ورزشی (گردشگر غیر فعال) باشد هم به بعد جسمی ورزش از نظر تقویت قوای جسمانی و سلامتی توجه دارد و هم به دلایلی مانند بالارفتن

عزت نفس، آشنایی با فرهنگ‌های مختلف، بالارفتن روابط اجتماعی و کمال‌طلبی انسان و... بوده است؛ چراکه تنها بعد جسمانی و قهرمانی در ورزش مطرح نبوده و نیست. مفهوم جوانمردی و پهلوانی در ورزش از دیرباز مطرح بوده است که این موضوع همان توجه به جنبه روحی و رسیدن به معنا را بازگو می‌کند.

گردشگری ورزشی در رسیدن به معنا (۰/۸۵) و در دو بعد آموزش (۰/۹۶) و تعقل (۰/۸۱) تأثیر مثبت و معناداری دارد. با توجه به ضریب تأثیر رسیدن به دو بعد معنا، نشان می‌دهد که گردشگری ورزشی در رسیدن به بعد آموزش بالاتر از رسیدن به بعد تعقل تأثیر دارد. با توجه به اینکه سفر و گردشگری برای انسان آموخته‌هایی به همراه دارد. در سفر انسان به دور از دغدغه‌ها و زندگی روزمره می‌تواند خود را در بعد بالاتر بیابد. سفر انسان را به تعقل و تفکر وامی‌دارد. به گونه‌ای انسان به دنبال هویت و سرشت ذاتی خود می‌رود. در همین رابطه در اشعار مولانا آمده است از کجا آمده‌ام، آمدنم بهر چه بود؟ سفر آموزه‌هایی را به همراه دارد. در سفر و گردشگری ورزشی؛ افراد با فرهنگ‌ها، نگرش‌ها، آداب و رسوم، سرود ملی، ارزش‌های مقدس، جاذبه‌های گردشگری، هویت ملی و منطقه‌ای مختلف آشنا می‌شوند. جملات معروفی در زمینه تأثیرات گردشگری شامل بسیار سفر باید تا پخته شود خامی وجود دارد که نشان از اهمیت موضوع سفر و گردشگری در دست‌یابی به آگاهی، رسیدن به معنا و تکامل انسان دارد. انسان برای برقراری ارتباط نیاز به یک نقطه مشترک دارد که شرکت در یک رشته ورزشی همان جرقه نقطه مشترک برای برقراری ارتباط و آشنایی با فرهنگ‌های مختلف است.

با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود:

- ✓ در کنار توجه به بعد مادی و جسمانی امور در ورزش و گردشگری به بعد روحانی و معنوی توجه بیشتری شود. با این دیدگاه به وزرات ورزش و جوانان پیشنهاد می‌شود در کنار بعد قهرمانی ورزش، به بعد

حامی مالی

بنا به اظهار نویسندهٔ مسؤول، این مقاله حامی مالی نداشته است.

سهم نویسندگان در پژوهش

دکتر دوستی کمک قابل توجه در طراحی مطالعه و تحلیل و تفسیر داده‌های پژوهش و پاسخ‌گوبودن در تمام جنبه‌های پژوهش داشتند. دکتر عابدی در تهیهٔ پیش‌نویس مقاله و اصلاح نمودن آن و تصویب نهایی نسخهٔ آماده شده برای چاپ داشتند.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که هیچ تضاد منافی در رابطه با نویسندگی و یا انتشار این مقاله ندارند.

تقدیر و تشکر

بدین وسیله از مساعدت و همکاری تمامی گردشگران ورزشی که در پژوهش حاضر شرکت نموده‌اند و حمایت دانشگاه مازندران، نهایت تشکر و قدرانی را داریم.

همگانی ورزش توجه بیشتری داشته باشند.

✓ سازمان گردشگری و میراث فرهنگی، انجمن‌ها و آژانس‌های گردشگری با همکاری وزارت ورزش و جوانان و هیأت‌های ورزشی؛ طراحی سایت گردشگری ورزشی را برای جذب گردشگر ورزشی فعال و غیرفعال برای رشته‌های مختلف ورزشی (چه در سطح قهرمانی و چه همگانی) به‌خصوص رشته‌های جذابی که در فضای باز انجام می‌شود، مثل فوتبال ساحلی، والیبال ساحلی، شنا، قایق سواری، دومیدانی، دوچرخه سواری، کوه پیمایی، جنگل پیمایی و ... در فصول مختلف سال در برنامه کار خود قرار دهند.

✓ مراتب برگزاری مسابقات ورزشی همگانی و بومی محلی منظم در فصول مختلف سال با همکاری نیروهای داوطلب از دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته‌های علوم ورزشی و گردشگری هماهنگ با جشن‌ها و آیین‌های خاص هر منطقه به طور مثال فصل گلاب-گیری، جشن خرمن، یلدا، نوروز، مهرگان و... در دستور کار قرار گیرد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

- Ali Shah, Seyed Hedayat (2016). The role of media in strengthening the spiritual approach to tourism, the first international conference on tourism and spirituality, Tehran, University of Science and Culture, https://www.civilica.com/Paper-ICOTS01-ICOTS01_022.html.(In Persian)
- Ambrož, M., & Ovsenik, R. (2011). Tourist origin and spiritual motives. *Management: journal of contemporary management issues*, 16(2), 71-86.
- Bayat, Soodeh; Baher, Hossein (2015). Tourism and spiritual knowledge according to Sohrab's poems, the first international conference on tourism and spirituality, Tehran, University of Science and Culture.(In Persian)
- Botella-Carrubi, D., Curras Mostoles, R., & Escrivá-Beltrán, M. (2019). Penyalgosa Trails: From ancestral roads to sustainable ultra-trail race, between spirituality, nature, and sports. A case of study.
- Coles, R. (1991). *The Spiritual Life of Children*. ISBN: 9780547524641.
- Gheymati, Mohamad Reza; Amin Rezvani and Mehdi Naseri (2015), A Study of Human Motivations to Travel and How to Product Tourism, First International Conference on Tourism and Spirituality, Tehran, University of Science and Culture, https://www.civilica.com/Paper-ICOTS01-ICOTS01_023.htm.(In Persian)
- Gronek, P., Gronek, J., Karpińska, A., Dobrzyńska, M., & Wycichowska, P. (2021). Is Dance Closer to Physical Activity or Spirituality? A Philosophical Exploration. *Journal of Religion and Health*, 1-10.
- Ghobari Bonab, Baqer (2009). *Counseling and psychotherapy with a spiritual approach*. Tehran: Arun Publications.(In Persian)
- Gibson, H. (2005). Sport tourism: Concepts and theories. An introduction. *Sport in Society*, 8(2), 133-141.
- Hsu, C., Killion, L., & Brown, G. Gross Michael. J., Huang, Sam. (2008). *Tourism Marketing: An Asia Pacific Perspective*.
- Hassani, Ali; Bastenegar, and Mehrnoosh (2015). Components of Spirituality in Creative Tourism, New Management Strategies, First International Conference on Tourism and Spirituality, Tehran, University of Science and Culture.(In Persian)
- Imani Khoshkhoo M. H., Fallah Tafti, H., & Ghasemloi Soltanabad, J. (2021). The Spirituality in Tourism by Eastern Philosophy and Ethical Codes. *International journal of Tourism, Culture & Spirituality*. 1;5(1):59-76.
- Imani Khoshkho, Mohammad Hossein; Shahrabi Farahani, Mahdieh; Iraqi, Maryam (2015). Investigating the Relationship between Travel and Spirituality in Pre-Islamic Religions (Case Study of Zoroastrian Religions, Judaism and Christianity), First International Conference on Tourism and Spirituality, Tehran, University of Science and Culture. (In Persian)

- Imani Khoshkhoo, M., shahrabi farahani, M. (2018). Study of the Relationship between Meaning-oriented Factors and Perception of Tourist from Travel (Case study of foreign tourists in Tehran market). *Tourism Management Studies*, 13(44), 143-170. doi: 10.22054/tms.2018.9647.(In Persian)
- Imani Khoshkhoo, M., Shahrabi farahani, M. (2019). A Conceptual Framework for Cultural Tourists' Perception of Travel with Focus on Spirituality "Case Study :Isfahan". *The Monthly Scientific Journal of Bagh-e Nazar*, 15(68), 49-58. doi: 10.22034/bagh.2019.81657.(In Persian)
- Jahanian, Manouchehr; Abdullah, Asim; Barati, Somayeh and colleagues, Mahdieh (2015). A Study of the Position of Spirituality in Tourism from the Perspective of Religions, The First International Conference on Tourism and Spirituality, Tehran, University of Science and Culture.(In Persian)
- Kazemi, Mehdi (2006). *Tourism Management*, First Edition Samat: Samat Publications, page 7.(In Persian)
- Khoshe Bast, Farzand ,. Esrafilian, Forough and Vahedi, Elham (2014), Investigating the impact of tourism on spiritual intelligence and improving spirituality, the first international conference on tourism and spirituality, Tehran, <https://civilica.com/doc/525433>
- Luluii, Saturn; Shafi'a, Saeed; Firoozi, Ghazaleh; Gholami, Fatemeh Zahra (2017). *Religious Tourism, Spiritual Tourism or Tourism and Spirituality: Exploring Similarities and Differences through Content Analysis*, 10th International Conference on Economics and Management, p. 4.(In Persian)
- Nedayi, Tahereh; Alavi, Khalil (2008). *Ethics in sports with a fair game approach*, Qom University Scientific and Research Quarterly, Year 10, Issue 2, pp. 188-220.(In Persian)
- Peyman, Ayat (2015). *Tourism, Spirituality, Peace and Friendship*, The First International Conference on Tourism and Spirituality, Tehran, University of Science and Culture.(In Persian)
- Rahmawati, P. I., Jiang, M., Law, A., Wiranatha, A. S., & DeLacy, T. (2019). Spirituality and corporate social responsibility: an empirical narrative from the Balinese tourism industry. *Journal of Sustainable Tourism*, 27(1), 156-172.
- Razavi, Seyed Mohammad Hussein (2005). *Principles and Foundations of Physical Education*, Sustainable North Publishing, North University.(In Persian)
- Rocha, R. G., & Pinheiro, P. G. (2020). *Organizational Spirituality: Concept and Perspectives*. *Journal of Business Ethics*, 1-12.
- Rober Lancovar (2001). *Sociology of Tourism and Travel*; Translation: Salahuddin Mahallati, Tehran, Shahid Beheshti University Press, page 24. (In Persian)
- Saidnia, Ahmad (2018). *Municipality Green Book*, Volume 10, Cultural, Sports and Recreation Space, Municipality Publications.(In Persian)

- Sahabi, Jalil; Moradi, Abdullah (2011). Analysis of Cultural and Social Impacts of Tourism, The First International Conference on Tourism Management and Sustainable Development, Marvdasht, Islamic Azad University, Marvdash Branch.(In Persian)
- Shafia, S., Sabaghpour Azarian, M. (2017). An Investigation on the Concept of Spirituality in Tourism: Content Analysis Abstract. *Tourism Management Studies*, 11(35), 107-127. doi: 10.22054/tms.2017.7082
- Smith, M. K. Religion, spirituality, and wellness tourism. In *The Routledge Handbook of Religious and Spiritual Tourism*(2021), (pp. 68-78). Routledge
- Vahedian Azimi, Amir; Rahimi, Abu Afzal (2013). Explaining the Concept of Spirituality: Conventional Content Analysis, *Journal of Applied Research in Health Sciences*, 2 (1), pp. 11-20. (In Persian)
- Vakili, Hadi, Maleki, Aylar. (2018). The original nature of man and its relationship with morality from the perspective of Imam Khomeini and Abraham Maslow. *Mystical Research* 1 (1), 113-141.(In Persian)
- West, B. D. (2005). Independent travel and international civil religious pilgrimage: backpackers at the Gallipoli battlefields. API Press.
- Willson, G. B., McIntosh, A. J., & Zahra, A. L. (2013). Tourism and spirituality: A phenomenological analysis. *Annals of Tourism Research*, 42, 150-168.

